

Toivo Kuula: Kootut sekakuorolaulut (SULASOL & TKS)

COMMENTARIII

Lyhenteet

FM	Fazer-Musiikki, Hki
HKNS	Helsingin Kansallismielisen Nuorison Sekakuoro (nyk. Kansalliskuoro)
HLV	Hengellisiä Lauluja & Virsiä
KK	KansallisKirjasto (ent. Helsingin yliopiston pääkirjasto = HYK); tähän liittyvä n.s. signum (tarkenne) on aina merkitty kauttaviivan jälkeen, esim. Ms.Mus.Kuula ja säilytyskotelo sulkuihin (esim. A4)
KS	Kalevala-Seura, Hki
KVS	KansanValistusSeura, Hki (Otava)
MIC	Musiikin Tiedotuskeskus (Music Information Center), Hki (nyk. Music Finland)
Psb	Psalmibok (1986)
SKT	Suomen KansallisTeatteri, Hki
SL	Suomen Laulu, Hki
SLS	Suomen LähetysSeura, Hki
SML	Suomen MusiikkiLehti
Svk	Virsikirja (1986)
TKS	ToivoKuula-Seura, Hki
YL	Ylioppilaskunnan Laulajat, Hki

Lähteet

Editiota varten tutkittiin kaikki tällä hetkellä tunnetut käsikirjoitukset ja ensipainokset. Myös myöhempiä julkaisuja on mahdollisuuksien mukaan konsultoitu. Nämä lähteet on merkitty kronologisessa järjestyksessä isoilla kirjaimilla. A ja B ovat aina säveltäjän omakätisiä nuottipiirroksia (yleensä: luonnos ja puhtaaksikirjoitettu kappale) kun taas C tarkoittaa aina ensipainosta, D, E jne. vastaavasti tätä myöhempiä painoksia. Näiden julkaisuvuosi on merkitty sulkeisiin. Joistakin lauluista on olemassa säveltäjän omia soitinnuksia myös muille kokoonpanoille. Niiden lähteet on merkitty R-kirjaimella (Reference) ja juoksevilla numerolla. Runoteksti on kirjoitettu kokonaisuudessaan (erill. liite) ja poikkeamat laulun sanoista kommentoitu teoksen yhteydessä.

Kuulan aikoihin oli varsin yleinen käytäntö, että sävellyksen valmistuttua käsikirjoitus (puhtaaksipiirros) luovutettiin tilaajalle tai laulun lunastajalle, yleensä jollekin kuorolle tai yhdistykselle. Näin on käynyt esim. KVS:n tapauksessa, jossa seura on julkaisua varten ensin tilannut tai lunastanut teoksen ja sitten lähettänyt sen painotaloon, missä puolestaan latoja tai kaivertaja on valmistanut paino-originaalit. Usein käsikirjoitus on jäänyt sille tielleen eikä palautunut enää tilaajalle, joutuen viimein kokonaan hukkaan. Onneksi on sentään lopullinen painotuote säilynyt, KVS:n tapauksessa siis 'Sekaäänisten laulujen' eri vihkot. Lisäksi melkein kaikista lauluista on ainakin 1 luonnos tallella arkistoissa. Nähtävästi kustantaja/kuoro ei toimittanut säveltäjälle mitään oikovedoksia tarkistettavaksi koska n.s. korrehtuureja ei ole löytynyt. Kuula ei ottanut itselleen jäljennöksiä eikä juurikaan seurannut laulujensa myöhempiä kohtaloita. Oli siis kuoron/kustantajan itsensä vastuulla julkaista ne tai jättää julkaisematta. Suomen Laulu muodostaa jonkinlaisen poikkeuksen koska sen hallussa olleet käsikirjoitukset ovat palautuneet Kuulan leskelle, Almalle ja häneltä edelleen tyttärelle, Sinikalle, joka lahjoitti v. 1968 runsaasti materiaalia silloiselle Helsingin yliopiston (pää)kirjastolle. Tähän lienee myötävaikuttanut kuoron pitkäaikaisen johtajan H. Klemetin ja säveltäjän läheinen ystävyys.

Jokaiselle laululle on editiossa valittu n.s. lähde, jota nuottikuvan piirtämisessä enimmäkseen noudatetaan. Tällä tarkoitetaan sitä käsikirjoitusta tai painettua nuottia, jonka oletetaan parhaiten vastaavan säveltäjän näkemystä, yleensä siis omakätinen puhtaaksipiirros, mikäli sellainen vielä löytyy. Painotuotteissa on aina olemassa se "vaara", että erot käsikirjoitukseen johtuvat toimittajan ratkaisusta tai latojan/kaivertajan virheistä. Mikään ei kuitenkaan poista sitäkin mahdollisuutta, että säveltäjä itse on aikanaan tehnyt jonkin nyt aivan ilmeiseltä vaikuttavan virheen.

Käsikirjoitustyyppit

* Omakätinen puhtaaksipiirros = viimeistelty kappale, yleensä mustekynällä tehty

* Kokonaisluonnos = yleensä lyijykynällä tehty, musiikin osalta täydellinen piirros, mutta teksti saattaa olla vain

viitteellinen tai sanoja ei ole ollenkaan, myös dynaamiset merkinnät ym. voivat puuttua

* Alustava luonnos = keskeneräinen piirros, mutta laulu kuitenkin tunnistettavissa

* Kopio = jonkun muun kuin Kuulan itsensä laatima jäljennös, siis n.s. kopistin käsialaa

Yleiset toimitusperiaatteet

Editiossa on kaikki laulut piirretty vokaalipartituurin muotoon, jokainen ääni (stemma) omalla viivastollaan alusta loppuun. Jokaisen laulun 'sisäinen luonne' on yritetty ottaa huomioon, t.s. aina ei ole kyse puhtaasti 4-äänisestä satsista vaan sävellys voi olla luonteeltaan selvästi esim. kaksoiskurorteos vaikka siinä on myös homofonisempia jaksoja. Tästä seuraa, että viivastoja voi olla enemmän kuin 4 kpl. Joissakin tapauksissa on myös pyritty luontevampaan äänenkuljetukseen mikäli se muuten vaikuttaisi tarpeettoman hankalalta tai kömpelöltä kuorolaisen itsensä kannalta ajateltuna. Näin saattaa siis esim. käsikirjoitukseen ylemmälle altolle merkitty, luonnottomalta vaikuttava hyppäys siirtyä editiossa alemman sopraanon linjaan.

Säkeistolauluissa on nuottiin merkitty selkeyden vuoksi yleensä vain 1. säkeistö koska se on lähes poikkeuksetta ollut myös säveltäjän lähtökohtana, t.s. hän tuskin ajatteli muita säkeistöjä teosta sommitellessaan.

Laulut on kommentoitu niin, että ensin tulevat teosnumerojärjestyksessä ne, joille on annettu opusmerkintä ja sitten vasta sävellyksen nimen mukaan aakkosjärjestyksessä ne, joilla ei ole teosnumeroa. Kaikkien näiden jälkeen on selostus Kuulan kvartetille sovittamasta ja sittemmin kadonneesta kansanlaulusta *Kesäilta*. Liitteenä on loppuun asti täydennetty versio (rekonstruktio) keskeneräisestä kuorolaulusta *Itken kurja kullaistani*.

Stemmojen merkinnöissä esiintyy perinteisen SATB-nelikon lisäksi M = mezzo ja Q = quintus (n.s. 5. ääni) J. Koiviston elämäkerran sivunumerot viittaavat v. 2008 laitokseen, T. Elmgren'in vastaavasti 3. painokseen.

LAULUT

1 op. 11/1 Omenapuut

alkusanat: *Siell' on kauan jo kukkineet*
runoilija: Veikko A. Koskenniemi (Forsnäs)
tekstilähde: kokoelma 'Runoja' (1906)
valmistunut: helmikuussa 1908
kantaesitys: Vappuaattona 1908 (Helsinki, Yliopiston juhlasali, Suomen Laulu / joht. H. Klemetti)

Historia

Kuula sovelsi tässä laulussa 1. kertaa polyfonista äänenkuljetusta. Musiikkilehti Säveletär (no. 7/8:1908, otsikolla 'Uusia kuorosävellyksiä') kiinnitti siihen heti huomiota: "T. Kuula on niinkään 'Suomen Laulua' varten tehnyt pidemmän polyfonisen sävellyksen a_cappella...Se on ensimmäinen fugeerattuun tyyliin suomen kielellä kirjoitettu. Melodinen sävy on kansanlaulunomainen, viehkeä ja sulava, vuorottelevien äänien soinnullinen yhteensulautuvaisuus mieltäkiinnittävä."

Ensiesityksen jälkeen sävellys saavutti melkein välittömästi suuren suosion ja 'Suomen Laululla' olikin myöhempinä vuosina usein tapana päättää konserttinsa tähän teokseen. Samainen kuoro lauloi Omenapuut, kun Kuulan arkku laskettiin maan poveen Helsingissä, Hietaniemen hautausmaalla tiistaina 28.5.1918. Kts. Koivisto s. 156, 170.

Materiaali

A (käsikirj.) kok.luonnos lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII), a_cappella

B (käsikirj.) sävelt. omakät. puht.piiros mustek. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII), toiminut luult. ensipainoksen (C) originaalina; mukana myös pianosatsi, joka kuitenkin vain kahdentaa kuoron osuuden

C (ensip.) SL #8 (1909), ilman pianosäestystä

D Sulasol I (1949)

E TKS #12 (1968)

Vertailu

Julk. C & E nuottikuvat identtiset. Päälähde on C. Lähteitä vertaamalla voidaan havaita, että Klemetti on

jossain vaiheessa selvästikin halunnut vaativaan kuorofuugaan pianosäestyksen, mutta ensipainokseen mennessä siitä on luovuttu. Kuulan suunnitelmassa se ei alkujaan ollut. Vrt. "Meren virsi".

Kritiikki

Musiikki

Yht. 70 tahtia, sävellaji fis. Jaettu aluksi ääniin S A T B (fuugan kehittely) mutta t. 24 alk. S M A T1 T2 B1 B2.

tahti	stemma	huom.
9	T	3. nuotti pisteell. 1/4 d = dis luonnoksessa (lähde <u>A</u>), korotus merkitty editiossa sulkuihin
20	B	1. & 2. nuotti 1/8 h & a -> luultavasti pitäisi olla molemmissa korotus (etumerkit puuttuvat lähteissä <u>A</u> & <u>B</u>), merkitty editiossa sulkuihin
61	M	viimeinen nuotti kk:ssa & ensip. = e -> ilmeinen virhe, p.o. dis (vrt. A:n dis)
63	S	<u>C</u> :ssä jakaant. 3. sointu (tavulla 'ja') h-fis -> p.o. a-fis (yhdist. M:n a-säveleen)
64	T2	muutettu teksti luontevampaan asuun 'salmien' (basson mukaan); M & A läht. <u>A</u> tavuilla '-leis kai' 1/4 a-cis & gis-his
70	T2/B1	jaettu viimeinen sana 'käet' tavuihinsa (2*1/4); läht. <u>B</u> & <u>C</u> vain 1 puolinuotti

Sanat

Runo on mukana kokonaisuudessaan, ilman poikkeuksia.

2 op. 11/2 Meren virsi

alkusanat: *Minne riennät, vierivä virta*
runoilija: Eino Leino (Leopold Lönnbohm)
tekstilähde: kok. 'Halla' (1908) runo sikermästä 'Luonnon luotteita'
valmistunut: syksyllä 1909
kantaesitys: 28.3.1910 (SL:n 10-v.juhlakonsertti) Hki, Yliopiston juhlasali, joht. H. Klemetti

Historia

Leinon runokokoelman innoittamana Kuula ryhtyi työstämään ylivoimaisesti suurisuuntaisinta kuoro-sävellystään keväällä 1909 Italiassa (Bologna). Alkusysäyksenä voidaan pitää H. Klemetin kirjettä huhtikuussa, jossa tämä tilasi Kuualta 'Suomen laulun' tulevaa 10-v.juhlakonserttia varten "jonkin suuremman polyfonisen sekakuoroteoksen a_cappella" (Koivisto s. 250, 288 / Elmgren s. 170, 195). Kuula oli jo tutustunut vanhojen italialaisten mestarien maalaustaiteeseen ja veistoksiin ja vaellettuaan Sveitsin alppimaisemissa oli saanut vielä lisää virikkeitä työnsä. Teoksen 1. versio valmistui kesällä 1909 Saksassa (Leipzig). Siihen säveltäjä ei ollut tyytyväinen vaan heitti sen roskeen ja aloitti työn kokonaan alusta (Elmgren s. 210). Laulun 2. versio valmistui syksyllä 1909 Ranskassa (Paris) ja sitä Kuula näytti paikallisessa konservatoriossa opettajalleen M. Labeylle, joka mm. ihmetteli, mistä löytyisi kuoro sen esittämiseen. Tämän version säveltäjä lähetti Klemetille, joka kyllä muuten oli tyytyväinen mutta ehdotti joitakin muutoksia teokseen. Kuula suhtautui niihin nuivasti ja poisti vain joitakin alimpia ääniä (kts. kirjeenvaihto Elmgren s. 211-3). Niukasti muokattu 3. versio ensiesitettiin kuoron juhlakonsertissa, jonka jälkeen (kts. lehtiarviot Elmgren s. 221) Klemetti vaati lauluun urku/pianosäestyksen. Luonteeltaan kaksoiskuoroteos ja piirretty sen mukaan. Kyseessä on laulun n.s. a-versio (ilman säestystä), kts. b-versio alh.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII); lisäksi sekal. luonnoksia KK/Ms.Mus.Kuula_2003 (harj.vihko), mm. varhaisemman version materiaalia
B omakät. puht.piirr. kateissa (tästä monistettujen nuottien on kuitenkin täytynyt olla kuoron käytössä harj. ja juhlakonsertissa ?)
C ensipainos = tämä editio - ei julk. aiemmin alkuperäisessä asussaan (a_cappella)

Muut soitinnukset

Säveltäjän myöhemmin (? kk:ssa kuitenkin lukee 'Paris syksyllä 1909') laatima n.s. b-versio = sekakuoro + piano/urut (kts. hist. ylh.); lisäksi on tutkittu L. Madetojan n. 1919 laatimaa kuoro-ork.sovitusta (kk SL:n arkistossa, erill. kuoro-osuus julk. SL no. 132 n. 1959, kantaes. 29.11.1920, kopistin versio MIC no. 205)

R1 omakät. puht.piiirr. mustek. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII); aluksi norm. pianosatsi kahdella viivastolla, mutta n.s. kaksoiskuorosta (t. 48) alk. kuvaan ilmestyy omalle viivastolleen urkujen jalkio, joka kulkee 2- tai jopa 3-äänisenä (!) useamman tahdin verran ja on siis mahdoton toteuttaa; myöhemmin palautuu takaisin kahdelle viivastolle -> ei ole voinut toimia R2:n pohjana

R2 ensipainos SL #14 (1916) - tämän orig. puht.piiirros kateissa (painotalo Röder, Leipzig ?)

Vertailu

Pianosäestys käytännössä vain kahdentaa kuoro-osuuden, pienin poikkeamin. Säestyksen avulla voidaan rekonstruoida Kuulan oma näkemys, ennen Klemetin vaatimia muutoksia (kts. kirj.vaihto). A:ssa on useita hankalasti tulkittavia kohtia, myös R1 on ongelmallinen. Päälähte on siis R2.

Kritiikki

Musiikki

Yht. 165 tahtia, sävellaji e. Jaettu ääniin (1. kuoro) S1 A1 T1 B1 ja (2. kuoro) S2 A2 T2 B2.

tahti	stemma	huom.
25	S1/S2	3. nuotti fis (<u>R2</u>) -> p.o. f (vrt. vastaava sävelkulku t. 149 ja Madetojan sovituksessa)
71	B2	<u>R2</u> :n piano-osuudesta ja myös Madetojan sov. intervaleista voidaan päätellä, että matalimman äänen on alkujaan täytynyt olla kontra-a (editiossa tulkittu trioliksi 'kakkoskuoron' muiden äänten perusteella), vrt. myös kirj.vaihto ("paljon mehevyyttä menee hukkaan..."); editiossa merkitty sulkuihin, myös oktaavikahdennus t. 69-70 (koska kaikki eivät saa tuotettua kontraäänä)
86	T1/T2	<u>R2</u> :ssa puuttuu korotus (ais)

Sanat

Runo on otettu mukaan valikoiden. Kts. erill. tekstiliite.

3 op. 11/3 Auringonnousu

alkusanat: *Nää, oi mun sieluni*
runoilija: Veikko A. Koskenniemi
tekstilähde: kok. 'Runoja' (1906)
valmistunut: 2.1.1910 (Paris)
kantaesitys: 28.3.1910 (SL 10-v.juhlakons.) Hki, Yliop. juhlasali, joht. H. Klemetti

Historia

Alma Silventoisen ("Ammin") päiväkirjan mukaan sävellettiin siltä varalta, ettei 'Meren Virsi' kuorolta onnistuisi (Koivisto s. 300, Elmgren s. 221). Tunnettu myös nimellä 'Auringon noustessa'.

Materiaali

A (käsikirj.) kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
B (käsikirj.) sävelt. omakät. puht.piiirros mustek. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
C (ensip.) SL #13 (n. 1915)
D Sulasol I (1949)
E TKS #12 (1968)

Vertailu

Julk. C & E nuottikuvat identtiset. Päälähte on B.

Kritiikki

Musiikki

62 tahtia, sävellaji E. Jaettu ääniin S M A T Q B.

tahti	stemma	huom.
6	T/Q	lähteessä <u>A</u> on tässä trioli ('kattojen') kuten muillakin äänillä, lähteissä <u>B</u> & <u>C</u> puolestaan $1/4 + 2*1/8 \rightarrow$ noudatetaan <u>A</u> :ta (helpompi laulaa)
44	Q/B	2 viimeistä sointua piirretty läht. <u>A</u> mukaan, läht. <u>B</u> & <u>C</u> tässä luultavasti virhe
60	A/T	piirretty läht. <u>A</u> mukaan: alton viim. nuotti gis, tenorin dis
62	B	läht. <u>A</u> ala-e:t mukana, läht. <u>C</u> suluissa

Sanat

Runo on mukana kokonaisuudessaan, ilman poikkeuksia.

4 op. 11/4 Tuutulaulu

alkusanat: *Tuuti, tuuti tummaistani*
runoilija: suomal. kansanruno
tekstilähde: Kanteletar II:178
valmistunut: syksyllä 1905
kantaesitys: 29.3.1906 Hki, Yliop. juhlasali, Ylioppilassekakuoro / joht. Arvid Weckman (Arvi Vartiovaara)

Historia

Säveltäjän tytär Aune (1. avioliitosta ent. koulutoverin, Silja Valon, kanssa) oli syntynyt toukokuussa 1905 mutta menehtynyt jo heinäkuussa. Aiemmin arveltiin (mm. Elmgren s. 79), että lapsen menetys olisi vaikuttanut Tuutulaulun muotoutumiseen. Kuula-elämäkerran (2008) kirjoittaja J. Koivisto puolestaan epäili (s. 57 & 647) tätä teoriaa. Elämäkerran uudessa laitoksessa (2018) hän kuitenkin vahvistaa, että laulu todellakin on sävelletty tyttären muistoksi. Ilmiselvä yhteys löytyi Aunen kuolinilmoituksen (Vaasa-lehti 27.7.1905) ja Alma Silventoisen päiväkirjamerkintöjen kautta. Laulun on täytynyt olla valmis viimeistään loppuvuonna 1905 jotta kuoro olisi ehtinyt harjoitella sitä kantaesitykseen.

Tunnettu myös nimellä 'Tuuti lasta Tuonelahan'. Tämä kehtolaulu kaikui Viipurin asemalla sunnuntaina 26.5.1918 laajan kansanjoukon saattaessa Kuulan arkkua viimeiselle matkalle Helsinkiin.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)

B omakät. puht.piiirros kateissa (tästä kopioitujen nuottien on täytynyt olla kuoron käytössä harjoituksissa ja kantaesityksessä ?) toiminut ehkä C:n paino-originaalina (painotalo Röder, Leipzig ?)

C ensip. SL #34 (n. 1920 ?)

D KVS sekaään. 83. vihko (1924)

E TKS #12 (1968)

F Sulasol III (2006)

Vertailu

Julk. D & E nuottikuvat identtiset. Päälähde on A. Paperin yläreunassa lukee "Hyväksytty opistossa kevätluk. 1906". Kans.kirjastosta löytyy lisäksi kopistin versio (mustek.) KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII) - ei käytetty editiossa.

Kritiikki

Musiikki

40 tahtia, sävellaji cis/E.

Ei muita huomioita.

Sanat

Runo on mukana kokonaisuudessaan, ilman poikkeuksia.

5 op. 11/5a Hautalaulu (1. versio)

alkusanat: *Levoton on virta*
runoilija: Eino Leino
tekstilähde: kok. 'Hiihtäjän virsiä' (1900)
valmistunut: 1905-1906 ?
kantaesitys: 30.5.2006 Espoo, Sello-sali (Leppävaara), Dominante / joht. Seppo Murto

Historia

Luultavasti tämän sävellyksen alkumuoto ("Urform"), 4-ääninen varhaisempi versio; tarkempaa syntyajankohtaa kuitenkin vaikea päätellä.

Materiaali

A (ei luonnoksia)
B omakät. puht.piiirros mustek. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
C ensipainos = tämä editio - ei julkaistu aiemmin

Vertailu

Vain 1 lähde, ei vertailtavaa.

Kritiikki

Musiikki

Ilman kert. 13 tahtia, sävellaji f/As.

tahti	stemma	huom.
7,13	-	otettu käyttöön merkinnät Fine & D.C. al Fine (nuottikuvan toisto tällöin tarpeeton)

Sanat

Poikkeava sanoitus:

orig.	nuotissa
Tuuli se kulkee ja lentävi lehti	Tuuli kun kulkee niin lentävi lehti
onnellinen on se, ken laaksohon	onnellinen on, joka laaksohon

6 op. 11/5a Hautalaulu (2. versio)

alkusanat: *Levoton on virta*
runoilija: Eino Leino
tekstilähde: kok. 'Hiihtäjän virsiä' (1900)
valmistunut: kesällä 1906 (Koivisto s. 636)
kantaesitys: 19.6.1908 Viipuri (laulujuhlat), 'Juhlakuoro' (n. 1600 henkeä) / joht. T. Kuula

Historia

Ilmeisesti myöhempi, 6-ääninen versio. Kts. Koivisto s. 192, Elmgren s. 136. Tämä laulu esitettiin Viipurin asemalla sunnuntaina 26.5.1918 kun Kuulan arkku oli lähdössä viimeiselle matkalle Helsinkiin (kts. myös Tuutulaulu, Koivisto s. 616).

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII), kaikki merkinnät puuttuvat
B omakät. puht.piiirr. kateissa (Jyväskylän painotalo ?)
C ensip. KVS sekaään. 20. vihko (1907)
D TKS #12 (1968)

Muut soitinnukset

Säveltäjän laatima sovitus (op. 11/5b) mieskuorolle (1914).

R1 kok.luonnos (ilman sanoja) lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (A4)

R2 ensipainos: T. Meurman (toim.) Kuulan kootut miesk.laulut YL 2013

Vertailu

Julk. C & D nuottikuvat identtiset. Päälähde on C, jonka 2. painokseen mm. bassovirhe tahdissa 5 (b -> c) korjattu. R2:ssa hyvä selostus muista havainnoista.

Kritiikki

Musiikki

20 tahtia, sävellaji kuten 1. versiossa. Jaettu ääniin S A T1 T2 B1 B2.

Sanat

Poikkeava sanoitus:

orig.	nuotissa
onnellinen on se, ken laaksohon	onnellinen on, joka laaksohon

7 op. 11/6 Keinutan kaikua (orig.versio)

alkusanat:	<i>Keinutan kaikua, souatan sointia</i>
runoilija:	Hilja O. Lehtinen ("L. Onerva")
tekstilähde:	kok. 'Sekasointuja' (1904)
valmistunut:	loppuvuodesta 1904
kantaesitys:	30.5.1906 Hki, Uusmaalaisen osakunnan talo, Mus.opiston 'kööri' / joht. T. Kuula

Historia

Tämän sävellyksen alkumuoto ("Urform"), tasajakoinen, 4-ääninen, molliloppuinen varhaisversio. Käsikirj. merkintä "Hyväksytty opistossa 13.2.06" ja sävellysvuosi 1904. Kts. Koivisto s. 54, 75. Koiviston (ja Elmgren'in s. 76) mukaan olisi syntynyt jo keväällä 1904, mikä tuskin on mahdollista koska Onervan runokokoelma ilmestyi vasta lokakuussa.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)

B omakät. puht.piiirros mustek. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)

C ensipainos = tämä editio - ei julk. aiemmin

Vertailu

Päälähde on B. A ja B poikkeavat etenkin lopputahdeissa toisistaan.

Kritiikki

Musiikki

24 tahtia, sävellaji e.

tahti	stemma	huom.
5	T	<u>A</u> :ssa ja <u>B</u> :ssä = c, mutta pitänee olla cis (korotus merkitty sulkuihin)
22-24	-	lähteessä <u>A</u> lopetus erilainen, noudatettu <u>B</u> :tä

Sanat

Runo on mukana kokonaan, sellaisenaan.

8 op. 11/6 **Keinutan kaikua** (revisio)

alkusanat: *Keinutan kaikua, souatan sointia*
runoilija: Hilja O. Lehtinen ("L. Onerva")
tekstilähde: kok. 'Sekasointuja' (1904)
valmistunut: keväällä 1910 (Elmgren s. 230: syksyllä)
kantaesitys: 1.7.1911 Hämeenlinnan laulujuhlat

Historia

Uudistettu, 5-jakoinen, 5-ääninen, duuriloppuinen versio.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII), kaikki merkinnät puuttuvat
B omakät. puht.piiirros kateissa (painotalo W&G Hki)
C ensip. KVS sekaään. 27-28. vihko (1910)
D TKS #12 (1968)
E Sulasol II (1989)

Vertailu

Julkaisun D nuottikuva identtinen julk. C (2. painos) kanssa. Päälähde on C. Jaettu ääniin S M A T B.

Kritiikki

Musiikki

Yht. 26 tahtia, sävellaji kuten orig.versiossa.

tahti	stemma	huom.
11-13	T	läht. <u>C</u> pitkä sidottu h, katko tavulla 'hei' taht. 12 & 13 välillä ja t. 13 uudelleen sana 'heijutan' -> editiossa korjattu kaaritus ja tavutus
25	M	läht. <u>A</u> puuttuu dis (viim. nuotti) kokonaan

Sanat

kts. orig.versio

9 op. 11/7 **Kevätlaulu**

alkusanat: *Kevätlaulua lainehet laulavat*
runoilija: Veikko A. Koskenniemi
tekstilähde: kok. 'Runoja' (1906)
valmistunut: 1910
kantaesitys: 1.7.1911 Hämeenlinnan laulujuhlat

Historia

Elmgren mainitsee ainoastaan lyhyesti (s. 230), Koivisto ei ollenkaan. Laulun syntyvaiheet ovat hämärän peitossa.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII), dynaamiset merkinnät puuttuvat
B omakät. puht.piiirros kateissa (painotalo W&G Hki)
C ensip. KVS sekaään. 27-28. vihko (1910)
D TKS #12 (1968)

Vertailu

Julkaisun D nuottikuva identtinen julk. C (2. painos) kanssa. Päälähteeksi on valittu A, ainoa säveltäjän jäljiltä säilynyt nuottipirros. Epäilyksiä (ja kysymyksiä) herättää A:n sävellajin (C/F) vaihtuminen ensipainoksessa aivan tarpeettomasti vaikealukuisempaan ja matalampaan sävellajiin (H/E) - etenkin tahdeissa 39-43 (tuplaristit). Editiossa siirrytään selkeyden vuoksi ja A:sta poiketen näissä tahdeissa F-duurista A-duuriin (ja lopussa takaisin). Vertailussa on ensipainos transponoitu samaan sävellajiin kok.luonnoksen kanssa.

Kritiikki

Musiikki

Yht. koho + 47 tahtia, sävellaji C/F. Esitysohje 'Vilkkaasti (Vivace)' puuttuu A:sta. Jaettu ääniin S M A T Q B.

tahti	stemma	huom.
3	A	läht. <u>A</u> 'hopein' 3*fis vaikka pitänee olla fis-e-gis, korjattu editioon
6	S/M	1. nuotti (a) oikein <u>C</u> :ssä, väärin <u>D</u> :ssä
16	M	ensip. 1. nuotti tauon jälkeen e -> p.o. es (vrt. vast. sekv. t. 12-13 sopr.), merk. sulkuihin
17	T	ensip. 1. nuotti e -> es (vrt. M ed. tahdissa & T tahd. 15), merk. sulkuihin

Sanat

Lähteen A teksti vain viitteellinen. Editiossa sitä on muokattu paikoitellen 'järkevämmäksi' ja jätetty paikoitellen tyhjäksi, mm. tahdit 13-14, 22, 24. Runo on silti mukana kokonaan.

--

10 op. 16a/2a Lyö, sydän

alkusanat: *Lyö, sydän*
runoilija: Antti Rytkönen
tekstilähde: ei tiedossa; ei löydy mistään kokoelmista
valmistunut: joulukuussa 1904 (Koivisto s. 636)
kantaesitys: ei tiedossa

Historia

Joidenkin arveluiden mukaan sävelletty Vaasan työväenyhdistyksen sekakuorolle. Kuula johti kuoroa syks. 1903 alkaen (ja sai siitä hyvää palkkaa 40 mk/kk, Koivisto s. 45 Elmgren s. 72). Paikallislehtien mukaan kuoro kyllä esiintyi 6.12.1903 yhdistyksen 20-v.juhlissa, muttei kuitenkaan enää seuraavissa vuosijuhlissa. Sen toiminta oli jo hiipunut vuodenvaihteessa 1904-1905. On siis epätodennäk. että kuoro olisi koskaan tätä laulua harjoitellut, saati esittänyt missään. Käsikirj. on merkintä "Hyväksytty opistossa keväällä 1906"

Materiaali

A kok.luonn. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
B omakät. puht.pirros kateissa
C varhaisin tunnettu julkaisu = painettu moniste / Sib.akatemian kirjasto (kts. alempaa)
D TKS #12 (1968)

Muut soitinnukset

Säveltäjän myöhemmin sovittama yksinlaulu op. 16a/2b (1906) jonka lopull. versio v. 1907. Tässä esitysohjeena *Kolkosti* (Koivisto s. 110, 114)

R1 omakät. puht.piiirr. KK/Ms.Mus.Kuula (C3b)
R2 ensip. Apostol #263 (1912)
R3 G. Djupsjöbacka (toim.) Kuulan kootut yksinlaulut, Gehrman 2008

Vertailu

Sib.akat. moniste (tuntemattoman kopistin käsialaa, piirretty alkujaan Westerlund'in nuottipaperille, ei

vuosilukua eikä kustannusnumeroa) on n.s. hankintanumeron perusteella 1930-luvulta ja siis selvästi vanhempi kuin TKS12. Mitä ilmeisimmin kyseessä on ensipainos. Kuoroarkistossa tätä nuottia on kymmeniä kappaleita. Päälähde on A. Esitysohjetta *Kaameasti* ei ole A:ssa eikä C:ssä ja on jätetty pois myös tässä editiossa.

Kritiikki

Musiikki

11 tahtia, sävellaji c.

tahti	stemma	huom.
8	B	läht. <u>B</u> puuttuu fermaatti 2. viimeiseltä nuotilta

Sanat

Runo on mukana täydellisenä. Dramaattisuutta on korostettu huutomerkeillä.

11 op. 21/1 Karavaanikuoro

alkusanat: *Erälaivat soutaa*
runoilija: Eino Leino
tekstilähde: näyt. 'Niniven lapset' (1904), julk. myöh. runokok. Talviyö (1905)
valmistunut: toukokuussa 1912 (vain kok.luonnos)
kantaesitys: 12.2.1994 Hki (1. kamarikuoroviikon päätöskonsertti), Ritarihuone, proj.kuoro 'Kuulan ystävät'
joht. Hannu Norjanen / sol. Tom Nyman (T) & Jaana Mäntynen (S)

Historia

Päiväkirjojen mukaan Kuula luonnosteli laulua Berliinissä kev. 1912 (Elmgren s. 256 / Koivisto s. 401) mutta saatuaan sävellykselleen kovin nuivan vastaanoton ei koskaan kirjoittanut sitä puhtaaksi. Klemetti piti sitä liian vaikeana ja pyysi n. 1920 Madetojaa sovittamaan helpomman tai 'laulettavamman' version, jonka lopulta julkaisi v. 1923 S. Laulu (SL #60) ja myös kantaesitti 12.4.1925. Sovitus tunnetaan nykyisin merkinnällä "op. 34b/2". Tämä sovitus on vihkossa TKS #12. Kts. myös E. Salmenhaaran Madetoja-elämäkerta (1987) s.173. Solistit esittävät näyt. päähenkilöitä: Zenobe (myyttinen Assyrian kuninkaan tytär Ninive'ssä, oikeasti historiall. henkilö Zenobia, Palmyran kuningatar vv. 267-272 nyk. Syyriassa) ja Indra (myytt. intial. prinssi, hindujen vanh. Veda-kirjall. Shakra, ukkosen jumala, vrt. ant. kreikkal. Zeus). Tarinan tapahtumat on siis sijoitettu jonnekin muinaisen Mesopotamian (nyk. Irak) alueelle.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
B ei olemassa puht.piirr.
C ensip. SL #138 (2000) kuoron 100-v.juhlien kunniaksi

Vertailu

A:sta puuttuvat kaikki merkinnät (vain teoksen nimi näkyvissä), alkujaan myös sanat, jotka on L. Madetojan käsialalla viitteellisesti myöh. lisätty. Ristiriitaisia sointuja (puuttuu tai unohdettu etumerkkejä) tavataan t. 32-37 ja 51-54 (cluster), ongelma on ratkaistu editiossa palautusmerkeillä ja kaarituksilla.

Kritiikki

Musiikki

74 tahtia, sävellaji e/E. Jaettu ääniin mies-solisti & nais-solisti + kuoro: S1 S2 A1 A2 T1 T2 B1 B2.

tahti	stemma	huom.
8-9	B1	viimeisiksi nuoteiksi korjattu h (<u>A</u> :ssa g, mikä johtaisi matalalla huonosti soiviin tersseihin)

Sanat

Editiossa on sanoja jätetty paikoitellen merkitsemättä. Tällä korostetaan sitä, ettemme koskaan saa tietää, miten Kuula olisi halunnut ne sijoitella säveliin. Enimmäkseen on editiossa tukeuduttu Madetojan näkemykseen. Runon loppuosa puuttuu, kts. erill. tekstiliite. Poikkeava sanoitus:

orig.	nuotissa
onni tietä ohjaa ja	tiemme suru sydämen ja
murhe matkan suuntaa	verenpalo suuntaa

12 op. 21/2a Venelaulu

alkusanat: *Puhu, tuuli, purteheni*
runoilija: kansanruno
tekstilähde: Kanteletar I:104
valmistunut: kesällä 1912 (Berlin)
kantaesitys: 27.4.1913 HKNS, joht. Dagmar Klemetti

Historia

Ehkä KVS:n tilaus Savonlinnan laulujuhliille 1913. Jostain syystä käsikirj.luonnos on ajautunut Kalevala-seuran (per. 1919) talletukseen. Elmgren s. 256, Koivisto s. 639.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kalevalaseura (6)
B omakät. puht.piiirros kateissa (Raittiuskansan kirjapaino, Hki)
C ensip. KVS sekaään. 39-40. vihko (1912)
D TKS #12 (1968)
E Sulasol III (2006)

Muut soitinnukset

Säveltäjän myöhempi (1917) pianosovitus (op. 21/2b) nimellä Barcarolle (ja merkinnällä "op. 37/2")

R1 omakät. puht.piirr. KK/Ms.Mus.163 (Kuula/3)
R2 ensip. A. Lindgren (AEL #1164, 1920)

Vertailu

Julkaisun D nuottikuva identtinen julk. C (2. painos) kanssa. Päälähde on C.

Kritiikki

Musiikki

22 tahtia, sävellaji D. Stemmojen soinnut jaettu hieman eri tavalla t. 17-

Sanat

Alkuper. runo nimellä 'Veneelle tuulta'. Se on mukana kokonaisuudessaan, ilman poikkeuksia.

13 op. 21/3 Kansalliskuoron marssi

alkusanat: *Käy, ystävä, nuoreen joukkoomme*
runoilija: Ilta Koskimies (Evelina Bergroth = "Elina Vuorenala")
tekstilähde: tilapäisruno ? ei löydy kokoelmista
valmistunut: 1912 (käsikirj. mukaan)
kantaesitys: 27.4.1913, HKNS, joht. Dagmar Klemetti

Historia

Käsikirj. laulun nimi 'Helsingin Kansallismielisen Nuorison Sekakuoron (Kansallismielisten nuorten) Marssi'. Kuoron johtajan, D. Klemetin, tilaus. Lyhyt maininta, kts. Koivisto s. 441. Koiviston mukaan laulu olisi valmistunut vasta huhtik. 1913 (s. 640), mikä on mahdotonta koska se kantaesitettiin jo silloin.

Materiaali

A kok.luonn. ositt. ilman sanoja (vain 1. säk. = C:n 1-maaliin saakka) lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
B omakät. puht.piiirros KK/Coll.824.1 (Kans.kuoron talletus)
C ensip. HKNS no. 1 (1913), perustuu suoraan B:hen
D TKS #12 (1968)

Vertailu

Julkaisujen C & D nuottikuvat identtiset. Päälähte on B. KK:ssa myös pelkkä melodia (A:n kääntöp.), jossa molemmat säkeistöt

Kritiikki

Musiikki

koho + 69 tahtia, sävellaji A. Luonteeltaan enimmäkseen 5-ääninen. Jaettu stemmoin S A T Q B.

tahti	stemma	huom.
1-	T/Q/B	<u>B/C</u> :stä poikkeava äänenkuljetus, erityisesti t. 17- ja vastaavasti 2. säk.

Sanat

Runo on n.s. läpisävelletty.

14 op. 29b/1 Sävel

alkusanat: *Sävel kaukaa kirkkauden maasta*
runoilija: Lauri Pohjanpää (Nordqvist)
tekstilähde: kok. 'Mielialoja' (1910)
valmistunut: 1913
kantaesitys: 19.6.1914 Kuopion laulujuhlat

Historia

KVS:n tilaus, juhlien pakollinen kilpailukpl. Ote E. Luukkosen (Käkisalmen sekakuoro) kiitoskirjeestä 30.3.14 kts. Elmgren 278 ja Koivisto 487. Koiviston (s. 640) mukaan olisi sävelletty vasta keväällä 1914, mikä on mahdotonta koska ensipainos ilmestyi jo edellisenä vuonna.

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII) merk. puutteell.
B omakät. puht.piiirros kateissa (Puromies Hki)
C ensip. KVS sekaään. 47-48. vihko (1913)
D Fazer'in Kuorokirja (1963)
E TKS #12 (1968)

Vertailu

Julkaisun E nuottikuva identtinen julk. C (2. painos) kanssa. D pohjautuu C:hen (samat virheet !). Päälähte on C.

Kritiikki

Musiikki

koho + 48 tahtia, sävellaji As. Jaettu aluksi ääniin S M A T1 T2 B1 B2 mutta fugatosta lähtien (t. 9-) kulkee loppuun saakka 4 viivastolla.

tahti	stemma	huom.
-	-	<u>C</u> :n merkinnät '2/3 <i>tenoreista/altoista...</i> ' ja ' <i>muut tenorit/altot...</i> ' & huomautus ' <i>Tämä on helpotuksena fuugan teeman täydell. laulamiselle</i> ' poistettu

Sanat

Runo on sävelletty kokonaan, sellaisenaan.

15 op. 29b/3 Laulu Satakunnalle

alkusanat: *Sä Satakunta armahin*
runoilija: Frans H. Nordling ("H. Nortamo")
tekstilähde: ei löydy kokoelmista
valmistunut: 1913 (Koivisto s. 640)
kantaesitys: ei tietoa

Historia

Maakuntalaulu, ei tarkempia tietoja. Elmgren ei mainitse ollenkaan, Koivistolla vain merkintä teosluettelossa.

Materiaali

A kok.luonnos (ilman sanoja) lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
B omakät. puht.piiirros kateissa (Sydän-suomen kirjapaino, Jyväskylä)
C ensip. KVS 57. vihko (1917)
D Nortamo: Laulajapoika 2 (1933)
E TKS #12 (1968)

Vertailu

Julkaisujen C ja E nuottikuvat identtiset. Päälähde on C.

Kritiikki

Musiikki

26 tahtia, sävellaji As.

Sanat

Yht. 8 säkeistöä (D:ssä 6), lauluun otettu mukaan vain 2 ensimmäistä säettä.

16 op. 32/3 Kuin virpa vihanta

alkusanat: *Kuin virpa vihanta*
runoilija: Theodor Frosterus (Teuvo Pakkala)
tekstilähde: näyt. 'Meripoikia' (1915)
valmistunut: alkuvuonna 1915
kantaesitys: 17.4.1915 Hki, SKT

Historia

1. näytöksestä (no. 4). Perustuu oululaiseen merim.perinteeseen, jonka sanoja Pakkala muokkasi näytelmään sopiviksi. Kuula sepitti sekä omia lauluja että sovitti kansansävelmiä (Elmgren s. 299). Tätäkin on väitetty kansanlauluksi, vaikka melodiasa ei löydy lähteistä. Todennäköisesti kyseessä on Kuulan oma sävellys 'kansanlaulun tyyliin'. Näytelmän aihepiiri muistuttaa Pakkalan aikaisempaa menestystarinaa *Tukkijoella* (1898)

Materiaali

A ei luonnoksia, melodiaa ei löydy käsikirjoituksesta KK/Ms.Mus.Kuula (B)

B omakät. puht.piiirros kateissa

C ensip. Otava 'Laulujen sävelmät Teuvo Pakkalan Meripoikiin' (1915)

D Sulasol III (2006) TKS:n epävirall. oikovedoksen pohjalta

Vertailu

Painettujen lähteiden välillä ei oleellisia eroja. Päälähde on C.

Kritiikki

Musiikki

24 tahtia, sävellaji F.

Sanat

Runo mukana kokonaan.

17 op. 32/4 (Loppukuoro) 1. versio

alkusanat: *Ja nyt Suomi-laivan mastossa*

runoilija: kansanruno (Pakkala)

tekstilähde: näyt. 'Meripoikia' (1915)

valmistunut: alkuvuonna 1915

kantaesitys: 17.4.1915 Hki, SKT

Historia

Lopettaa 1. näytöksen (no. 5). Melodia sama kuin kansanl. 'Kapteeni katsoi horisonttihin' (1. näyt. no. 2).

Laulu lopettaa myös koko näytelmän sanoilla "Vielä raikas hurraa suomelle". Sovituksen nimi *Loppukuoro* on annettu tässä editiossa, ensipainoksessa laulu on nimetön.

Materiaali

A ei luonnoksia, melodia = no. 7 käsikirj. KK/Ms.Mus.Kuula (B)

B omakät. puht.piiirros kateissa

C ensip. Otava 'Laulujen sävelmät Teuvo Pakkalan Meripoikiin' (1915)

D Sulasol III (2006) TKS:n epävirall. oikovedoksen pohjalta

Vertailu

Päälähde on C.

Kritiikki

Musiikki

16 tahtia, sävellaji D.

Sanat

Kansanl. säkeistöjä epäluukuinen määrä eri toisinoissa. Nuotissa niistä vain yksi, kertosäkeineen.

18 op. 32/4 (Loppukuoro) 2. versio

alkusanat: *Meripoijat me paatistamme hurraamme*

runoilija: kansanruno (muokannut Pakkala)

tekstilähde: näyt. 'Meripoikia' (1915)

valmistunut: alkuvuonna 1915
kantaesitys: 17.4.1915 Hki, SKT

Historia

Viimeisestä (3.) näytöksestä (no. 22). Kts. ed. = muunnelma kansanlaulusta. 2 säkeistöä. Onni-laivan miehet laulavat laiturin takaa ja hurraa-huutojen jälkeen 'rantakuoro' vastaa kertosäkeellä, joka on melkein sama kuin 1. versiossa. Laulun nimi annettu tässä editiossa.

Materiaali

A ei luonnoksia (kts. ed.)

B omakät. puht.piiirros kateissa

C ensip. Otava 'Laulujen sävelmät Teuvo Pakkalan Meripoikiin' (1915)

Vertailu

Vain 1 lähde, ei vertailtavaa. Ensip. 3 hurraa-huutoa fermaatin (t. 8) kohdalla.

Kritiikki

Musiikki

16 tahtia, sävellaji kuten 1. versiossa

Sanat

Editiossa vain 1. säkeistö.

19 op. 34a/7 Suojeluskuntien marssi

alkusanat: *Joka mies*

runoilija: Eero Eerola

tekstilähde: tilapäisruno ? (ei löydy kokoelmista)

valmistunut: viimeistään maalisk. 1918 (Koiviston mukaan huhtik. työskent. ei tullut enää mitään, s. 586)

kantaesitys: Vappuna 1918 Viipuri, Seurahuone / T. Kuula (piano) ja ryhmä sotilaita (unisono)

Historia

Kuula piileskeli Sisällissodan melskeissä Säiniöllä (Viipurin mlk) ja oli lähes kykenemätön säveltämään. Silti jotain pientä syntyi kuitenkin rauhallisempina hetkinä, mm. tämä laulu. Valkoisen armeijan vallattua viimein Säiniön 23.4 ja Viipurin kaupungin viikkoa myöhemmin, Kuula ikionnellisena sodan päättymisestä ja 'valko-kaartille' kiitollisena päätti omistaa Vaasan Suojeluskunnalle (rykmentille) tämän marssinsa, jota hän harjoitti Viipurin seurahuoneella yhdessä Vaasan Rykmentin sotilaiden kanssa, hetkeä ennen kohtalokasta ampumavälikohtausta. Sotilailla tuskin oli aikaisempaa kuorokokemusta eivätkä he varmastikaan osanneet lukea nuotteja. Heillä on siis mitä luultavimmin ollut vain runoteksti käytössään, Kuulan itse säestäessä suoraan nuottikäsikirjoituksesta. Kts. Koivisto s. 585, 592, 597 & 600, Elmgren 366.

Kuula sommitteli sävellyksensä niin, että se on monikäyttöinen: sen voi soittaa pelkästään pianolla tai esittää sekakuorolla a_cappella. Se soveltuu myös yksinlauluksi (tai 'joukkolauluksi') pianon säestyksellä, kun seurataan vain ylintä (kuoro)stemmaa. Kuula on ehkä saanut idean tästä laulusta ystävältään, puolustusvoimien ylikap.mestari (v. 1927 lähtien) Lauri Näreeltä, jonka jäämistöstä luonnos löytyi. Näre oli v. 1918 Karjalan kaartin (rykmentin) soittokunnan vetäjä Viipurissa ja johti myös kuoroja.

Materiaali

A luonnos (ilman sanoja) lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (A2b) dynaamiset ym. merkinnät puuttuvat

B kok.luonnos (ilman sanoja) lyijyk. Alavuden Kotiseutuark. Kuula-kokoelma -> facsimile Viiskunta-lehti 1983:49 (Kuula-juhlanä.)

C ensip. = tämä editio, ei aiemmin julk.

Muut soitinnukset

Piano solo, runo painettu nuottiviivaston yläpuolelle. Kyseessä on O. Merikannon sovitus (kts. kust.sop. REW/Merikanto 31.5.1919)

R1 käsikirj. kateissa

R2 ensip. Westerlund REW384 (1919)

R3 Djupsjöbacka (toim.) Kuulan yksinlaulujen kriitt. laitos (2008)

Vertailu

Päälähde on B. R2/R3 on mukana vain tekstilähteenä.

Kritiikki

Musiikki

16 tahtia, sävellaji C.

Sanat

Editiossa vain 1. & 2. säkeistö merkitty.

20 op. 34b/1 Rukous

alkusanat: *Oi, joutuos kirkkahin jouluyö*

runoilija: Eino Leino

tekstilähde: kok. 'Hiihtäjän virsiä' (1900), nimellä 'Rauhattoman rukous'

valmistunut: loppusyksystä 1917 (Elmgren s. 347)

kantaesitys: 19.11.1920 Hki, Yliop. juhlasali, SL / joht. H. Klemetti

Historia

Kantaesitystä kaavailtiin SL:n joulukonserttiin 1917, mutta sävellys ilmeisesti valmistui aivan liian myöhään eikä sitä ehditty harjoitella. Pian alkaneen sisällissodan takia tilaisuus lykkääntyi uudelle vuosikymmenelle. Koivisto mainitsee teoksen s. 553, mutta luettelee sen keväällä 1917 syntyneiden miesk.laulujen (!) joukossa. Toisaalta s. 642 se on merkattu sekak.lauluksi. Sekaannus saattaa johtua siitä, että miesk.laulu 'Metsän kuninkaalle' tunnetaan myös nimellä Rukous.

Materiaali

A luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (A4)

B omakät. puht.piiirros mustek. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)

C ensip. SL #42 (1921 ?)

D Sulasol I (1949)

E TKS #12 (1968)

F Warner/Sulasol "Joulun aikaan" (1998)

Vertailu

Julk. C & E nuottikuvat identtiset. Päälähde on B.

Kritiikki

Musiikki

60 tahtia, sävellaji h.

tahti	stemma	huom.
27	B	2. nuotti gis (lähteestä <u>B</u> puuttuu etumerkki -> selvä virhe), merkitty sulkuihin
29-37	A	kauttaaltaan mollisävyinen sekvenssi, pitänee siis olla t. 35 palautus altolle cis -> c (myös t. 34 on bass. jo c ja t. 36-37 ten. niinkään c), merk. sulkuihin

Sanat

Kuula on ottanut mukaan vain jälkimmäisen puoliskon runosta, 7. säkeestä lähtien. 10. säkeessä on poikkeama:

orig.	nuotissa
ja yö yhä hämärtäypi	ja yö minut ympäri sulkee

21 op. 34b/3 *Die Nacht ist vor der Tür* (Aftonbön)

alkusanat: *Die Nacht ist vor der Tür (När nu till jorden ner)*
 runoilija: Paul Weber (ruotsiksi mukaillut Lars Stenbäck)
 tekstilähde: ei tiedossa (käännösteksti kok. 'Dikter' posth. 1899)
 valmistunut: keväällä 1918
 kantaesitys: ei tietoa

Historia

Syntynyt rauhattomina aikoina Säiniöllä (Viipurin mlk). Osallistui yhdessä op. 34b/4 kanssa SLS:n joulukuussa 1917 julistamaan sävellyskilpailuun, jolla etsittiin uusia kotimaisia hengellisiä lauluja & virsiä. Sisällissodan takia kilpailun ratkaisu lykkäytyi joulukuulle 1918. Palkintolautakunta piti tätä laulua parhaana loppuistunnossaan 18.12.1918 vaikka myös 'sisarteos' sai kehuja kauniista soinnutuksesta. Kts. P. Kuulan lis.työ s. 121-2. Weber'in originaali 1686 ja Stenbäck'in ruotsinkielinen mukaelma 1865 (Psb 520), jonka pohjalta suomennos 1900 Yrjö Veijola (Georg Weilin). Kuula sommitteli sävelmänsä Veijolan käännöksen 1. säkeistöön. Kuten jo kilpailun tarkoituksesta käy ilmi, kyseessä ei ole (autenttinen) kuorolaulu vaan virsi (4-ään. koraali), oikea soitinnus siis srk (unisono)+urut. Lautakunta karsi ensi töikseen määrääkaan mennessä saapuneiden sävellysten joukosta pois kuorolaulut ja päätöksessään totesi, että palkintojen jaossa otetaan huomioon vain ne, jotka voidaan esittää 1-äänisesti (kts. SLS:n johtokunnan pöytäkirjat 19.12.1917 - 19.12.1918). Julkaistaan kuitenkin historiallisista syistä (epäaitona) kuoroversiona. Runo sopii vain melodiaan ja muut äänet joudutaan sovittamaan tekstiin.

Painanut (melodia + teksti) ensin SLS (HLV II nuottipainos 1921 no. 495)

Materiaali

A kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII) ilman sanoja nimellä "Kun maan ja mantereen (Hengell. laulu)"
B omakät. puht.piiirros kateissa
C (epäaito) SLS valikoima hengellisiä lauluja kuoroille no. 2 (1924)
D (epäaito) TKS #12 (1968)

Vertailu

A:n sävellaji on Ges, joka poikkeaa KK:ssa säilytetystä kopistin matalammasta versiosta (2 kpl in Es). Kansallisarkistossa (ent. Valtionarkisto) on luultavasti saman kopistin tuotos (SLS:n talletus). Ainakin D pohjautuu tähän kopistin (ehkä laulukirjakomiteaan kuuluneen M. Nyberg'in ?) nuottikuvaan. Päälähde on A, ainoa säveltäjän omakätinen piirros. Muokattu kuoroversioksi A:sta (nuottikuva 'a'). Vain tahdissa 12 tarvitaan sovittamista muille kuin melodiaäänelle. Myös ruotsinkiel. teksti = rekonstruktio, koska on sävelletty suomalaiseseen käännökseen. Stemmojen jakaumaksi voidaan ajatella S = srk, A = ylempi sormio, T = alempi sormio, B = jalkio. Piirretty myös C:n mukainen tuntemattoman sovittajan versio otsikolla 'Iltalaulu' (nimi

annettu tässä editiossa) transp. Es -> Ges (nuottikuva 'b'). Pienen terssin verran matalampi sävellaji on epäilemättä valittu seurakunnan tarpeisiin, vrt. Madetojan-Klemetin julkaisun "Suomalaisen koraalikirjan vanhat sävelmät" (WSOY 1940) esipuhe.

Kritiikki

Musiikki

13 tahtia, sävellaji Ges.

Sanat

Editiossa vain 1. säkeistö.

22 op. 34b/4 **Hur ljuvt det är** (On herran templiin tulla)

alkusanat: *Hur ljuvt det är att komma (On herran templiin tulla)*
runoilija: Johan L. Runeberg (suomal. mukaelma Alpo Noponen)
tekstilähde: kok. '6 andliga sånger' posth. 1881
valmistunut: keväällä 1918
kantaesitys: ei tietoa

Historia

Ei kuorolaulu a_cappella vaan virsi (kts. ed.). Runeberg'in orig. 1857 (Psb 178), Noposen suom. 1904 (Svk 196), uud. N. Rauhala 1984. Vaihtoeht. sanoituksia: 'On kaunis synnyinmaamme' (V. Havas 1944, Svk 574) ja 'Oi riemun rikkautta' (P. Ignatius 1824, Svk 629). HLV 88. Koivisto s. 585, 663 / Elmgren s. 361

Materiaali

A kok.luonn. (sävell. Ges) lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII) ilman sanoja nimellä "Kuin herran templin tiellä"

B omakät. puht.piiirros kateissa

C (epäaito) Kirkkokuorolauluja, Etelä-pohjanmaan kirkkolaulujuhlien ohjelmistoa no. 1 (1934), ei löydetty

D (epäaito) TKS #12 (1968)

Vertailu

C ja D ovat luultavasti identtiset, perustuen siihen havaintoon, että useat ensipainokset löytyvät sellaisenaan (facsimile) D:stä. Havainnolla ei tässä yhteydessä ole merkitystä koska kyseessä on epäaito sovitus eikä sitä voi käyttää vertailussa. Päälähde on A, sävelt. ainoa omakät. nuottipiiirros. C:ssä tuntematon sovittaja. Ainakin D:ssä on eroja käsikirjoitukseen verrattuna ja myös poikkeava sävellaji - tosin esitysohjeen (Tyynesti) alla lukee "Esityssävellaji gess-moll" [sic !]. Kuten op. 34b/3, julk. historiall. syistä (epäaitona) kuorolauluna. Piiirretty siis myös D:n mukaan ja transp. F -> Ges (nuottikuva 'b'). Tähän editioon sovitettu A:sta (nuottikuva 'a'), joka taipuu huomattavasti enemmän kuin Aftonbön ja vaatii enemmän muokkausta.

A:n fermaateista (jotka on D:ssä ja tässä editiossa jätetty pois) nähdään, että Kuula on ajatellut seurakuntalaisia: hitaampikin veisaaja ehtinee perille ennenkuin virsi jatkuu. Samaiset fermaatit paljastavat myös, että ruotsinkiel. originaali sopii säveliin paremmin kuin suomal. mukaelma. Tämän voi havaita erit. t. 25, jossa ruotsin '-kar / att' on lauserakenteeltaan luonteva verrattuna suomen '-sa / suo', joka katkaisee ajatuksen kesken (fermaatti on puolinuotilla, tavulla '-sa' !).

Kritiikki

Musiikki

28 tahtia, sävellaji Ges. Yllämainittua esitysohjetta ei ole käsikirjoitusluonnoksessa.

tahti	stemma	huom.
17-18	B	<u>A</u> :ssa ilmeisen virheell. sekvenssi 'kalkar' ges-des-es-e (omituisia sointuja tällaisessa musiikissa !) -> korjattu luontevammaksi ges-des-d-es
20	T	viim. nuotti muutettu es -> ges koska terssi soi matalalla huonosti

Sanat

Editiossa vain 2 ensimmäistä säettä.

23 ei op. Humoreski

alkusanat: *Mennäänkö poijat soutelemaan (Konstantinoopelin portin päällä)*
runoilija: suomal. kansanlaulu
tekstilähde: pohjal. trad.
valmistunut: 1905 ?
kantaesitys: ei koskaan ?

Historia

Kansanl.sov. Melodia sama kuin 'Suomen kaartin lähtölaulussa' (alkusanat *Tuhannenpa verran poikia lähti*, n.s. Turkin Sotaan 1877, johon mm. säveltäjän isä osallistui). Tekstillä *Konstantinoopelin portin päällä* löytyy myös aivan erilainen kansanl. joka on merkitty muistiin Kiihtelysvaarassa. Käsikirj. on 4 säkeistöä kokonaan ja 5. kesken (*Ei saa moittia juomaripoikaa, mies se on paikallansa...*)

Materiaali

A kok.luonn. ilman merk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
B ei omakät. puht.piirosta
C ensip. = tämä editio; ei aiemmin julk.

Vertailu

Vain 1 lähde, ei vertailtavaa.

Kritiikki

Musiikki

18 tahtia, sävellaji A/E.

Käsikirj. fermaatit (omituinen ratkaisu !) t. 3 ja 12 on muutettu merkinnäksi 'tenuto' (suluissa)

tahti	stemma	huom.
12	T	sana 'appi' h muutettu paremmin soivaksi gis
13	B/T	viimeiset nuotit vaihdettu keskenään -> helpompi laulaa

Sanat

Valittu käsikirjoituksen 2. säkeistö, joka soveltuu parhaiten musiikkiin. Sen 1. säkeistö on sama kuin 'Lähtölaulun' 4. säkeistö. Eri toisinoissa on epälukuinen määrä säkeistöjä.

24 ei op. **Kullan ylistys**

alkusanat: *Minun kultani kaunis on, vaikk'on kaitaluinen*
runoilija: kansanl.
tekstilähde: trad.
valmistunut: 1904 ?
kantaesitys: ei tietoa

Historia

Kansanlaulusovitus. Melodia merkitty muistiin Vienan Karjalassa.

Materiaali

A kok.luonn. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)

B omakät. puht.piiirros kateissa

C ensip. TKS #12 (1968)

Vertailu

Päälähde on C.

Kritiikki

Musiikki

Ilman kertauksia 48 tahtia, sävellaji g.

Sanat

Säkeistöjä epälukeinen määrä eri lähteissä, Kuula valinnut mukaan vain muutaman (4 kpl).

25 ei op. **Kultaselle**

alkusanat: *Minun kultani kaunis on, sen suu kuin auran kukka*
runoilija: suomal. kansanl.
tekstilähde: trad.
valmistunut: 1904
kantaesitys: ei tietoa

Historia

Kansansäv. melodia (merk. muistiin Kaustisella) on sama kuin laulussa Kotomaamme (*Täällä pohjantähden alla*, sanat J. Granlund tai J. Juteini). Sovitus on mahdollisesti tarkoitettu Työväen sekakuorolle (Vaasa). Kts. Koivisto s. 635.

Materiaali

A 1. kok.luonn. lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII) nimellä 'Minun kultani'; 2. kokonaisluonnos lyijyk. (ilman sanoja nimellä 'Älä sure, sorja neito') KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)

B omakät. puht.piiirros kateissa

C ensip. TKS #12 (1968)

Vertailu

Päälähteenä C (pohjautuu suoraan A:n 1. versioon). A:n 2. versiota ei ennen julkaistu. Molemmat on tässä editiossa piirretty (nimillä Kultaselle = a ja Kotomaamme = b) koska poikkeavat toisistaan.

Kritiikki

Musiikki

Ilman kertausta 12 tahtia (a) / 8 tahtia (b), sävellaji molemmissa h. Toistuva aihe t. 9 (a) / t. 5 (b) lähtien on muutettu editiossa kertausmerkein 1- & 2-maaliksi. 2. versiossa voidaan 4 ensimmä. tahtia kerrata ad lib.

Sanat

Editiossa vain 1. säkeistö. Sana 'keltainen' esiintyy jossain myös muodossa 'kultainen'.

26 ei op. Nuku

alkusanat: *Nuku, pieni lintusen'*
runoilija: Helmi Maria Selin
tekstilähde: KVS:n kalenteri 1898
valmistunut: 1904
kantaesitys: ei tietoa

Historia

Mahdollisesti tarkoitettu Työv. sekak. Koivisto s. 635, Elmgren s. 76.

Materiaali

A kok.luonnos lyijyk. KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)
B omakät. puht.piiirros kateissa (painotalo Kekoni, Tampere)
C ensip. SML (1923:4) = kesäkuun numeron kansiliite
D Sulasol'in lauluohj. no. 38 (1962)
E TKS #12 (1968)

Vertailu

Julkaisujen D ja E nuottikuvat identtiset. Päälähde on C.

Kritiikki

Musiikki

37 tahtia, sävellaji d.

tahti	stemma	huom.
17	-	sana 'elämä' orig. pisteellinen 1/8+1/16+1/4 muutettu tasaisemmaksi 1/8+1/8+1/4, luontevampi tekstin lausumisen kannalta
22	S	<u>C</u> :ssä painovirhe 2. viim. nuotti f -> p.o. g (kuten <u>A</u> :ssa)
22-23	T/B	2 viim. nuottia (e) siirr. B:lta T:lle, näin helpompi
27	-	sana 'sinervä' orig. pisteellinen 1/8+1/16+1/2 muutettu tasaisemmaksi 1/8+1/8+1/2, luontevampi tekstin lausumisen kannalta
36	T/B	ylempi B & T vaihdettu keskenään, nuottikuvan kannalta selkeämpi

Sanat

Runo on läpisävelletty.

27 ei op. Tuuli se puhaltaa

alkusanat: *Tuuli se puhaltaa*
runoilija: kansanl.
tekstilähde: trad.
valmistunut: ?
kantaesitys: ei koskaan

Historia

Poikkeava teos Kuulan sekak.tuotannossa (ainoa 3-ääninen). Sovitettu 2 eri kansanlaulusta joista ainakin toinen on merk. muistiin Mäntyharjulla. Mahdollisesti liittyy säveltäjän tervehdyskäyntiin tätinsä luona (Mari Erkont. Koivula, Kuulan isän sisko, asui Kuortaneella, Klemetin kotipitäjässä; Elmgren'in mukaan "erittäin kaunis lauluääni" s. 15)

Materiaali

A kok.luonn. KK/Ms.Mus.Kuula (C3b)
B omakät. puht.piiros kateissa (aikoinaan tädin hallussa ?)
C ensip. = tämä editio; ei aiemmin julk.

Vertailu

Vain 1 lähde, ei vertailtavaa. Stemmat S A B, jossa B tarkoittaa lähinnä barytonia.

Kritiikki

Musiikki

Ilman kertauksia 8 tahtia, sävellaji C. Loppuosa 'Joko sulla' (t. 7 eteenp.) voidaan myös kerrata ad lib.

Sanat

Poikkeava sanoitus:

orig.	nuotissa
koivuin oksat liehuu	puiden latvat liehuu
sinun, vanhapiika, kahvipannus'	sulla, Mari-täti, kahvipannu

Kesäilta

Koivisto kertoo s. 362-363, että Kuula sovitti kvartetille kansanlaulun "Oi' kaunis kesäilta" (samaa melodiaa hän käytti viulusovituksessa 1907 ja orkesterilaulussa 1917) tulevan puolisonsa "Ammin" isän, hopeaseppä Pekka Silventoisen nimipäiville ja se sai kantaesityksensä Pekan-päivän aamuna 1911 Lappeen pitäjän Skinnarilassa Silventoisten kesähuvilan päärakennuksen l. 'hovin' pihalla (nyk. LTKK:n edustustila). Tuo päivä osui Kuulan syntymäpäivän (7.7) ja 14.7 (lähtö Päijänteen Judinsaloon) väliin. Nykyisessä (ja v. 1911) kalenterissa Pekan-päivä on kuitenkin 29.6. Ristiriita selittyy sillä, että tuohon aikaan oli Venäjän keisarikunnassa käytössä vielä juliaaninen kalenteri joka oli silloin jo 13 pv jäljessä gregoriaanista. Suomen suuriruhtinaskunnassa sen sijaan käytettiin kumpaakin ja mm. virallisiin asiakirjoihin merkittiin molemmat päiväykset. Näin ollen oikea gregor. päivä oli 12.7.11. Kvartetissa lauloivat Ammi, hänen sisarensa Oili, veljensä Eino ja Kuula itse. Ammin toinen sisko Emmi oli matkoilla ja nuorin sisko (Saimi) vasta 16-vuotias -

arvatenkin liian nuori aikuisten yhtyeeseen.

Sovitus on kadonnut jäljettömiin. Kyseessä on ollut samankaltainen tilapäistyö/huomionosoitus kuin *Tuuli se puhaltaa*.

LIITE: Itken kurja kullaistani

alkusanat: *Itken kurja kullaistani*
runoilija: kansanruno
tekstilähde: Kanteletar II:45
valmistunut: ei koskaan (aloitettu 1905 ?)
kantaesitys: (täydennetty versio) 30.5.2006 Espoo, Sello-sali, Dominante / joht. S. Murto

Historia

Mahdollisesti tarkoitettu Työväen sekakuorolle, mutta hylätty - ehkä siksi, että kuoron toiminta oli hiipunut jo v. 1905 puolella. Katkelman täydensi T. Tommila 2005. Muistuttaa tyyliltään Hautalaulua ja Tuutulaulua. Keskeneräisen sävellyksen mainitsee Elmgren s. 77.

Materiaali

A keskener. luonnos (27 tahtia) KK/Ms.Mus.Kuula (C2aIII)

B puht.piirr. ei olemassa

C ensip. = tämä editio; ei aiemmin julk.

Vertailu

Vain 1 lähde, ei vertailtavaa. Fragmentti on täydennetty "triviaalisti" niin, että tahd. 32-50 on koko alkupuolisko toistettuna ja runon poljennon mukaan muokattuna. Näin on tuloksena yksinkertainen 'säkeistölaulu'. Lopetus (t. 51-55) on Tommilan käsialaa, samoin 'välitaite' (t. 28-31)

Kritiikki

Musiikki

Täydennettynä kaikkiaan 55 tahtia, sävellaji gis.

Sanat

Koko runo mukana.

Lähteet

Djupsjöbacka Gustav: T. Kuula - Kootut yksinlaulut (kriitt. editio) Fennica-Gehrman 2008
Elmgren Tuomi: T. Kuula (elämäkerta) 3. painos 1983 (1. painos 1938, 2. p 1953) WSOY
Koivisto Juhani: Tuijotin tulehen kauan (Kuula-elämäkerta) 2008 WSOY
Koivisto Juhani: Tähtiin kirjoitettu (elämäkerran kokonaan uudistettu laitos) 2018 Aurinko-kustannus
Kuula Pentti: T. Kuula kapellimestarina (lis.työ) Sib.akatemia 1998
Meurman Tuomas: T. Kuula - Mieskuorolaulut a_cappella (kriitt. editio) YL 2013
Salmenhaara Erkki: Leevi Madetoja (elämäkerta) 1987 Tammi
SULASOL: Sekakuorolauluja 1-3 (I, II, III)
Tommila Tero: HYK:n Kuula-käsikirj. inventaario & ylläpidetty teosluettelo 1993-
Viitasalo Eeva: Kuula-teosluett. 1998 (erityisesti ensipainosten tiedot ja kantaesitykset);
verkkoversio 2002 (HTML), uusittu ja tarkistettu 2013 (PDF, toim. H. Poroila)

Elmgren'in kirjoittama elämäkerta on sikäli(kin) arvokas dokumentti, että sen ensipainos ilmestyi aikana jolloin säveltäjän leski oli vielä hengissä, samoin moni muu Kuulan henk.koht. tuntenut. Elmgren'illä oli tuohon aikaan myös käytössään sellaista materiaalia, joka sittemmin on kadonnut (mm. nuoruuden muistikirja Notes), kts. Koiviston kommentti s. 644-5.

Henkilöluettelo

Bergroth Evelina (1879-1958) -> Ilta Koskimies; runoilija
 Granlund Johan (1809-1874) kirjailija
 Eerola Eero (1884-1939) agronomi, runoilija
 Elmgren Tuomi (1903-2000) -> Heinonen; laulaja, kirjailija, elämäkerturi
 Juteini Jaakko (1781-1855) = Jakob Juden; kirjailija
 Järviluoma Artturi (1879-1942) = Arthur Jernström; kirjailija
 Klemetti Dagmar Lovisa (1878-1952) Heikki K:n sisko, kuoronjohtaja
 Klemetti Henrik "Heikki" Valentin (1876-1953) kuoronjohtaja
 Koivisto Juhani (1956-) Kans.oopp. päädramaturgi, elämäkerturi, FT
 Koskeniemi Veikko Antero (ent. Forsnäs 1885-1962) runoilija, rehtori, prof.
 Kuula Aune (1905-1905) sävelt. tytär 1. avioliitosta
 Kuula Pentti (1936-) urkuri, sävelt. veljenpoika, FT
 Kuula Sinikka (1917-1981) -> Marttinen; pianisti, sävelt. tytär 2. avioliitosta
 Labey Marcel (1875-1968) säveltäjä, ranskal. kapellimest.
 Lehtinen Hilja (1882-1972) -> Madetoja; runoilija (pseudon. "L. Onerva")
 Leino Eino (1878-1926) = Leopold Lönnbohm; runoilija (pseudon. "Mikko Vilkastus")
 Madetoja Leevi (1887-1947) säveltäjä, prof.
 Murto Seppo (1955-) urkuri, kuoronjohtaja
 Nelimarkka Rauha (1883-1960) = Silja Valo -> Siltanen; opettaja, sävelt. 1. puoliso
 Noponen Alpo (1862-1927) runoilija
 Nordling (Nortamo) Hjalmar (1860-1931) kirjailija
 Norjanen Hannu (1964-) kapellimest.
 Näre Lauri (1877-1959) kapellimest.
 Pakkala Teuvo (1862-1925) = Theodor Frosterus; kirjailija
 Palmgren Selim (1878-1951) pianisti, säveltäjä, prof.
 Pohjanpää Lauri (ent. Nordqvist 1889-1962) opettaja, runoilija, pappi
 Runeberg Johan L (1804-1877) runoilija
 Rytkönen Antti (1870-1930) runoilija
 Salmenhaara Erkki (1941-2002) säveltäjä, apul.prof.
 Selin H Maria (1874-1918) runoilija
 Silventoinen Alma (1884-1941) -> Kuula; laulaja, sävelt. 2. puoliso
 Silventoinen Eino (1890-1953) lääkäri
 Silventoinen Emmi (1885-1962) -> Putkinen
 Silventoinen Oili (1888-1932) -> Siikaniemi; laulaja (tait.nimi "Sinimi")
 Silventoinen Pekka (1852-1916) hopeaseppä
 Silventoinen Saimi (1894-1968) -> Siltanen
 Stenbäck Lars (1811-1870) Isokyrön rovasti
 Weber Paul (1625-1696) saksal. diakoni (Nürnberg)
 Vartiovaara Arvi (1880-1952) lääkäri, kuoronjohtaja
 Veijola Yrjö (1875-1930) = Georg Weilin; kääntäjä, kustantaja
 Viitasalo Eeva (1954-2014) -> Korolainen; opettaja, rehtori